

PRITARTA
Raseinių rajono savivaldybės tarybos
2019 m. kovo 21 d. sprendimu Nr. TS-77

**RASEINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

2018 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2019 m. kovo 4 d.

MŪSŲ VERTYBĖS

Savo veiklą grindžiame vertybėmis, kurios geriausiai reprezentuoja mūsų profesinį požiūrį į darbą ir vykdomą misiją.

PROFESIONALUMAS

Pasitelkę gerąją praktiką, nuolat tobulėjame, priimame objektyvius sprendimus ir kuriame kokybišką rezultatą.

ATSAKINGUMAS

Dirbame sąžiningai, esame atsakingi už savo tarnybos rezultatus.

BENDRADARBIAVIMAS

Veikdami kartu, puoselėdami pagarba ir pasitikėjimu grįstus santykius su suinteresuotomis šalimis, siekiame bendro tikslo.

NOVATORIŠKUMAS

Esame smalsūs ir drąsūs ieškodami, atrasdami, išbandydami ir pritaikydami.

Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba – subjektas

prižiūrintis, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba), vykdydama šią veiklą, prioritetus teikia finansų valdymui, turto naudojimui, kontrolės priežiūrai, vertinimui ir tobulinimui.

Tarnybos veiklos teisinį pagrindą nustato Lietuvos Respublikos Konstitucija, 1999 m. gegužės 25 d. Lietuvos Respublikos Seimo ratifikuota 1985 m. spalio 15 d. Europos vietos savivaldos chartija, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, kiti įstatymai ir teisės aktai.

I. KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS FUNKCIJOS

✓ atlieka išorės finansinį ir veiklos auditą Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose ir Savivaldybės kontroliuojamose įmonėse;

✓ kiekvienais metais iki liepos 15 dienos parengia ir reglamente nustatyta tvarka pateikia Savivaldybės tarybai išvadą dėl pateikto tvirtinti Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio;

✓ rengia ir savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl Savivaldybės naudojimosi bankų kreditais, paskolų ėmimo ir teikimo, garantijų suteikimo ir laidavimo kreditoriams už Savivaldybės valdomų įmonių imamas paskolas;

✓ rengia ir savivaldybės tarybai teikia išvadas dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų įgyvendinimo tikslingumo ir pritarimo galutinėms viešojo ir privataus sektorių partnerystės sutarties sąlygoms;

✓ rengia ir savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl skolininkų ir skolininkų, už kurių įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, ūkinės ir finansinės būklės, taip pat dėl iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų, teikiamų paskolų ir valstybės garantijų teikimo, paskolų naudojimo pagal tikslinę paskirtį ir paskolų grąžinimo;

✓ nagrinėja iš gyventojų gaunamus prašymus, pranešimus, skundus ir pareiškimus dėl savivaldybės lėšų ir turto, patikėjimo teise valdomo valstybės

turto naudojimo, valdymo ir disponavimo juo ir teikia išvadas dėl tokio tyrimo rezultatų;

✓ bendradarbiauja su Lietuvos Respublikos Valstybės kontrole, Lietuvos Respublikos audito institucijomis, įstaigomis, įmonėmis bei Savivaldybės Centralizuoto vidaus audito skyriumi.

Atlikdama auditus, Tarnyba savo veikloje vadovaujasi:

✓ Tarptautiniais aukščiausiųjų audito institucijų standartais, Valstybės kontrolės patvirtintomis metodikomis ir kitais teisės aktais.

✓ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas nustato pagrindinius principus, kuriais grindžiama Tarnybos veikla: nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo.

✓ Visos Tarnybos atliktų auditų ataskaitos ir išvados teikiamos audituotiems subjektams, Savivaldybės merui, Savivaldybės administracijos direktoriui, Vyriausybės atstovui. Auditų ataskaitos ir išvados skelbiamos Savivaldybės interneto svetainėje www.raseiniai.lt. Tarnybos atlikto Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio bei Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo audito duomenys teikiami Lietuvos Respublikos Valstybės kontrolei, jos nustatyta forma ir terminais.

II. TARNYBOS VEIKLOS PLANAVIMAS IR ORGANIZAVIMAS

Siekiant užtikrinti Tarnybai teisės aktais nustatytų funkcijų įgyvendinimą ir tinkamą darbo organizavimą, kiekvienais metais rengiamas ir nustatyta tvarka derinamas bei tvirtinamas Kontrolės ir audito tarnybos veiklos planas, kuriame pateikiami planuojami atlikti auditai, kontrolės funkcijos ir kita veikla, tarnautojams paskirstomos užduotys, numatomi įvykdymo terminai.

Ataskaitiniais metais Tarnybos veikla buvo vykdoma pagal Savivaldybės kontrolieriaus 2017 m. lapkričio 23 d. įsakymu Nr. OV-10 patvirtintą 2018 metų veiklos planą, kuriame numatyti Tarnybos specialiosios ir bendrosios veiklos uždaviniai. Planas suderintas su Raseinių rajono savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu. Tarnybos 2018 metų veikla buvo suplanuota ir vykdoma taip, kad užtikrintų prioritetinių užduočių - Išvados dėl Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinio bei Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams, parengimą ir pateikimą Savivaldybės tarybai. Vykdydama veiklos plane numatytas užduotis specialiojoje veiklos srityje, ataskaitiniu laikotarpiu Tarnyba atliko savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupės finansinius (teisėtumo) auditus:

✓ 2018 m. liepos 5 d. buvo baigtas Savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio ir savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo finansinis auditas, kurio procedūros buvo atliekamos nuo 2017 m. rugsėjo 6 d. ir apėmė visus Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektus;

✓ 2018 m. rugsėjo 6 d. buvo pradėtas Savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio ir savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo finansinis auditas, kuris numatytas baigti 2019 m. liepos 15 d.

Tarnybos 2018 metų veiklos plane numatyti bendrosios veiklos uždaviniai susiję su Tarnybos, kaip biudžetinės įstaigos, funkcijų vykdymu – atliekami darbai, susiję su Tarnybos viešųjų pirkimų atlikimu, dokumentų valdymu ir vykdomos Tarnybos valstybės tarnautojų kompetencijos tobulinimo bei personalo valdymo funkcijos. Be tiesioginių pareigų, susijusių su auditais, Savivaldybės kontrolierius dalyvavo Savivaldybės tarybos, komitetų, komisijų posėdžiuose.

Ataskaitiniu laikotarpiu Tarnyboje dirbo trys valstybės tarnautojai, atitinkantys pareigybėms keliamus reikalavimus. Auditų kokybė turi būti užtikrinama keliant valstybės tarnautojų kvalifikaciją, didinant profesionalumą. Tarnybos darbas organizuojamas taip, kad visos užduotys būtų įvykdytos laiku ir numatytomis apimtimis, atliktų auditų kokybė atitiktų Valstybinio audito reikalavimus. Savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų darbuotojams šiandien keliami ypač aukšti profesinės kvalifikacijos bei etikos reikalavimai. Dirbant šį sudėtingą darbą reikia nuolat gilinti žinias ir tobulinti įgūdžius, darbuotojai 2018 metais kėlė kvalifikaciją finansinio ir veiklos audito srityse, viešojo sektoriaus apskaitos standartų taikymo srityje, Darbo kodekso, Valstybės tarnybos įstatymo, Viešųjų pirkimų įstatymo įgyvendinimo srityse. Darbuotojų mokymams ir kvalifikacijos tobulinimui 2018 metais panaudota 2,03 proc. nuo bendro darbo užmokesčio fondo. Dalis organizuotų mokymų renginių buvo įgyvendinti be papildomų lėšų, kaip Savivaldybių kontrolierių asociacijos organizuoti seminarai - mokymai „Geroji praktika - SKAT žingsniai audito efektyvumo link“, taip dalyvavome Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos organizuojuose mokymuose – konsultacijose.

III. AUDITŲ MASTAS, REZULTATAI, POVEIKIS

Auditų ir patikrinimų mastas	
2017 metais pradėti ir 2018 metais užbaigti auditai	
Savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio ir savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo auditas	<p>Atliktos audito procedūros analizuojant konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinius: 33 savivaldybės biudžetinės įstaigos, 1 savivaldybės išteklių fondas, 5 sveikatos priežiūros viešosios įstaigos, 1 viešoji socialinės paskirties įstaiga, 4 kontroliuojamos uždarnosios akcinės bendrovės, 1 savivaldybės įmonė.</p> <p>Atliktos biudžeto lėšų ir turto naudojimo teisėtumo ir metinių finansinių ataskaitų rinkinių audito procedūros atrinktose įstaigose: Raseinių rajono savivaldybės administracija Raseinių r. Viduklės Simono Stanevičiaus gimnazija Raseinių r. Nemakščių Martyno Mažvydo gimnazija Raseinių r. Blinstrubiškių socialinės globos namai Raseinių r. Viduklės darželis Raseinių r. Gylių mokykla - daugiavfunkcis centras</p>

	<i>Savivaldybės išdas</i>
Savivaldybės įmonės „Raseinių butų ūkis“ 2017 metų finansinių ataskaitų auditas	<i>Audito pabaiga – 2018 m. kovo 31 d.</i>
Atlikti veiklos plane nenumatyti ribotos apimties auditai	<i>2018 m. gruodžio mėn. atliktas auditas pagal Savivaldybės tarybos pavedimą Savivaldybės administracijoje dėl nekilnojamojo turto, esančio Tado Daugirdo g. 2A, Plebergo k., Ariogalos sen. pardavimo viešajame aukcione procedūrų teisėtumo.</i> <i>2018 m. gruodžio mėn. pradėtas viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo 2017 – 2018 metais Savivaldybės valdomose įmonėse auditas, auditas baigtas 2019 m. sausio 31 d.</i>
Gyventojų prašymų, pranešimų nagrinėjimas	
Gyventojų pranešimas dėl galimai vykdomų pažeidimų Savivaldybės administracijoje naudojant tarnybinį transportą asmeninėms reikmėms	<i>Atliktas tyrimas ir rezultatai pateikti gyventojui</i>
Veiklos auditas	
Savivaldybės biudžeto lėšų, perduotų kitiems subjektams programoms vykdyti, naudojimo vertinimas	<i>Auditas pradėtas 2018 m. rugsėjo 25 d., planuojama audito pabaiga – 2019 m. I ketv.</i>
2018 metais pradėti (atlikti) ir 2019 metais baigiami auditai	
Savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio ir savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo auditas	Savivaldybės 2018 metų biudžeto ir turto bei konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio audito strategijos sudarymas: reikšmingų apskaitos sričių nustatymas, aukščiausio lygio vidaus kontrolės vertinimas, audito programų sudarymas, subjektų, kuriuose bus atliekamos audito procedūros, atranka. Atrinkti subjektai: <i>Raseinių rajono savivaldybės administracija, Raseinių socialinių paslaugų centras, Ariogalos darželis, Ilgižių mokykla – daugiafunkcis centras, Betrygalos Maironio gimnazija, Girkalnio pagrindinė mokykla, Visuomenės sveikatos biuras.</i>

Vienas svarbiausių audito tikslų – spręsti Savivaldybės sisteminės problemas, padėti audituojamiems subjektams priimti tinkamus sprendimus dėl audito metu nustatytų neatitikimų ištaisymo, veiklos tobulinimo. Pagal mūsų pateiktas rekomendacijas audituoti subjektai numatė priemonės nustatytiems neatitikimams pašalinti. Nuolatinėmis ir kryptingomis priemonėmis siekiame, kad rekomendacijų įgyvendinimas būtų orientuotas į laukiamą rezultatą, o ne į procesą, renkame informaciją iš audituojamų subjektų, stebime auditų rekomendacijų poveikį. Ne visais atvejais galime stebėti greitą rekomendacijų įgyvendinimo rezultatą. Sisteminiams, esminiams pokyčiams audituotose srityse reikia laiko. Kai kuriais atvejais nepakanka vien Kontrolės ir audito tarnybos ir audituoto subjekto pastangų, todėl aktyviai bendraujame ir bendradarbiaujame sprendžiant rekomendacijų įgyvendinimo klausimus su atsakingais Savivaldybės darbuotojais. Apie pastebėtas klaidas ir pažeidimus auditų metu informuojame audituojamus subjektus, kad būtų galima kuo anksčiau ištaisyti padėtį, imtis priemonių, ateityje užkirsiančių kelią joms pasikartoti arba jų atsiradimo galimybėms sumažinti.

IV. IŠVADOS SAVIVALDYBĖS TARYBAI

Pagal ataskaitiniu laikotarpiu galiojusias Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo nuostatas ir remdamasi atliktų auditų rezultatais, Taryba parengė ir Savivaldybės tarybos reglamente nustatyta tvarka Raseinių rajono savivaldybės tarybai pateikė sekančias išvadas:

- ✓ Dėl Raseinių rajono savivaldybės galimybės imti 1227,0 tūkst. Eur ilgalaikę banko paskolą;
- ✓ Dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės investicinio projekto „Gatvių apšvietimo modernizavimas Raseinių rajone“ vertinimo;
- ✓ Dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės sutarties projekto „Naujų kapinių įrengimas Dumšiškių k., Raseinių r. sav.“ sąlygų vertinimo;
- ✓ Dėl garantijos Savivaldybės kontroliuojamai įmonei suteikimo;
- ✓ Dėl Raseinių rajono savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo. Išvadoje pareiškėme nuomones:

Sąlyginė nuomonė¹ dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio	<p>Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami pagrįsti mūsų sąlyginę nuomonę dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, nes:</p> <ul style="list-style-type: none">a) nesivadovauta 12-tojo viešojo sektoriaus apskaitos standarto „Ilgalaikis materialus turtas“ 32.1 punkto nuostatomis, kad Ilgalaikio turto apskaitos kortelėse turi būti užregistruojamas turto pagerinimas. Savivaldybės administracija nepareikalavo informacijos iš kaimo bendruomenių apie jų valdomų pastatų kapitalinio remonto ar paprastojo remonto darbų vertę;b) nesivadovauta 16-tojo viešojo sektoriaus apskaitos standarto „Biologinis turtas“ nuostatomis: Savivaldybės administracijos apskaitos politikoje nėra aprašyta biologinio turto apskaitos tvarka, nėra apspręsta, kas yra laikoma biologinio turto vienetu, nenustatyta, kas ir kokia tvarka vertina, ar turtas atitinka biologinio turto pripažinimo kriterijus, nenuspręsta, kas ir kokia tvarka prieš sudarant metines finansines ataskaitas atlieka biologinio turto inventorizaciją, vertės pasikeitimo įvertinimą. <p>Dėl aukščiau minėtų dalykų, mes negalėjome patvirtinti, kad Savivaldybės konsoliduotoje Finansinės būklės ataskaitoje pagal 2017 m. gruodžio 31 d. duomenis:</p> <ul style="list-style-type: none">- A II. 2 eilutės „Pastatai“ 26695,59 tūkst. Eur likutis yra teisingas;- B eilutės „Biologinis turtas“ 166,75 tūkst. Eur likutis yra teisingas.
Besąlyginė nuomonė dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio	<p>Mūsų nuomone, Raseinių rajono savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą.</p>
Sąlyginė nuomonė dėl Savivaldybės lėšų ir turto naudojimo	<p>Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami pagrįsti mūsų sąlyginę nuomonę dėl lėšų ir turto naudojimo, nes:</p> <ul style="list-style-type: none">a) Ne visos Savivaldybės įstaigos tinkamai įgyvendino nuo 2017 m. vasario 1 d. įsigaliojusio Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo nuostatas;

¹ Pagal Valstybinio audito reikalavimus, *besąlyginė nuomonė* pareiškama, kai auditoriai neturi reikšmingų pastabų dėl finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir teisės aktų pažeidimų, kurie keistų auditorių nuomonę. *Sąlyginė nuomonė* pareiškama, kai auditoriai nustato klaidas ir teisės aktų pažeidimus ir (ar) be tam tikrų pastabų negali pareikšti besąlyginės nuomonės. *Neigiama nuomonė* pareiškama, kai auditoriai nustato reikšmingų klaidų ir reikšmingų teisės aktų pažeidimų. Auditoriai atsisako pareikšti nuomonę, kai audito metu negali gauti pakankamų, patikimų ir tinkamų įrodymų, taip pat tuo atveju, kai yra reikšmingų auditorių darbo apribojimų.

	<p>b) Savivaldybės administracijoje ir kai kuriose kitose Savivaldybės įstaigose nesilaikyta Biudžeto sandaros įstatymo, Viešųjų pirkimų įstatymo, apskaitą reglamentuojančių teisės aktų, įstaigų vidinių teisės aktų, reglamentuojančių pirkimų procedūras, reikalavimų;</p> <p>c) Savivaldybės administracija įsigijo automobilių veiklos nuomos paslaugas, nesilaikydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr.1341 „Dėl tarnybinių lengvųjų automobilių biudžetinėse įstaigose“ 1.7 punkto nuostatų, t.y. neturėdama savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos - Savivaldybės tarybos – leidimo;</p> <p>d) Savivaldybės administracijos išlaidos tarnybiniams automobiliams išlaikyti, nuomotis arba nuomotis pagal veiklos nuomos sutartis 12,3 tūkst. Eur arba 0,7 proc. viršijo Savivaldybės tarybos nustatytą 5 proc. nuo asignavimų darbo užmokesčiui dydį;</p> <p>e) Savivaldybės administracija ne visais atvejais savivaldybės biudžeto lėšas teisinių paslaugų įsigijimui naudojo ekonomiškai ir tikslingai, nes, turėdama pakankamos kvalifikacijos specialistų, pirkto tokias teises paslaugas kaip „biudžetinės įstaigos nuostatų teisinė analizė, Kontrolės ir audito tarnybos rašte išdėstytų aplinkybių teisinė analizė ir faktų rinkimas, kliento biudžeto lėšų panaudojimo sutarties projekto parengimas“ ir pan.;</p> <p>f) ankstesnių auditų metu pastebėjome, kad Savivaldybės kontroliuojamai UAB „Raseinių komunalinės paslaugos“ 2001-2008 metais Savivaldybės tarybos sprendimais neapibrėžtam laikotarpiui buvo perduotos valdyti, prižiūrėti ir eksploatuoti Savivaldybės administracijos apskaitoje registruotos kai kurios nekilnojamos kultūros vertybės bei Savivaldybės administracijos apskaitoje registruotas biologinis turtas – kapinių želdiniai, įvairūs želdiniai gatvėse ir aikštėse, skverai Raseinių mieste ir kt., kurie neturi nieko bendro su Bendrovės vykdoma veikla ir jokios ekonominės naudos jai neteikia.</p>
--	--

V. KITA TARNYBOS VEIKLA

Be tiesioginių pareigų ir funkcijų, susijusių su audito vykdymu ir jo priežiūra, Tarnybos darbuotojai dalyvavo Raseinių rajono savivaldybės mero potvarkiais sudarytų komisijų darbe, tiriant Savivaldybės įstaigų vadovaujančių darbuotojų galimus tarnybinius nusižengimus: atlikti keturi tyrimai ir jų rezultatai bei išvados pateikti Savivaldybės merui.

Savivaldybės kontrolierė dalyvavo rajono Savivaldybės tarybos, komitetų, komisijų posėdžiuose, analizavo teikiamų Raseinių rajono savivaldybės tarybai tvirtinti sprendimų projektus, pagal savo kompetenciją leido įsakymus ir rengė kitus tvarkomuosius dokumentus. Tarnyba, būdama Savivaldybių kontrolierių asociacijos nare, glaudžiai bendradarbiavo su kolegomis iš kitų savivaldybių, dalyvavo rengiamuose seminaruose, pasitarimuose, aiškinosi iškilusias audito vykdymo problemas ir kitus klausimus.